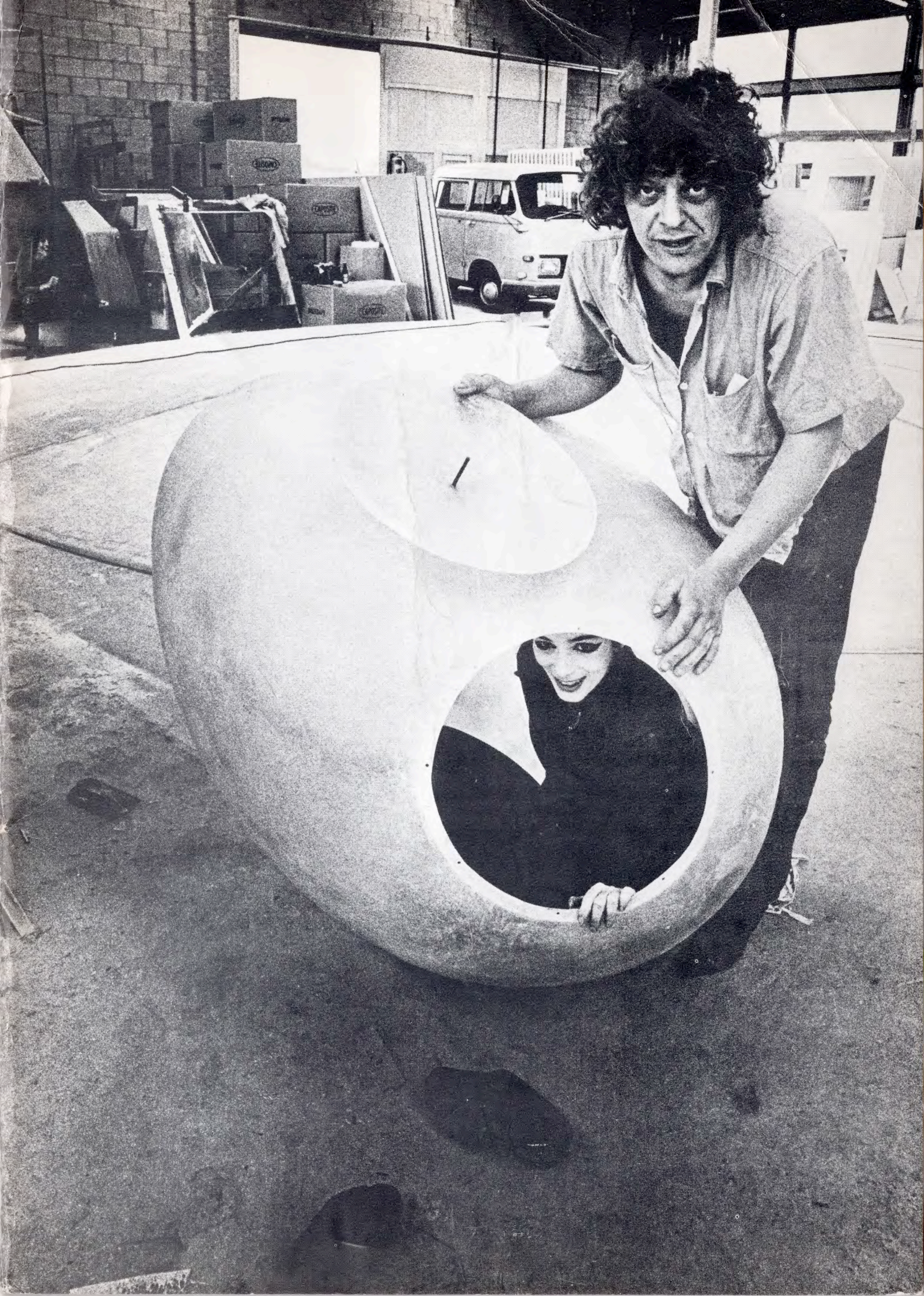

It's a large stairway, very large.
It has more than a thousand steps, all made of ivory.
It is very handsome.
Nobody dares use it
For fear of spoiling it.

The King himself never does.
Leaving his room
He jumps out the window.

So, he often says:
I love this stairway so much
I'm going to have it stuffed.

Isn't the King right?

ERIK SATIE

Koert Stuyf
Ellen Edinoff
G.M.C. Rijs

Peter Paul Spoor
Willem Hekkema
Jean Cobbenhagen

Butch I
Butch II

Maria Austria
Koen Wessing

Bob Dylan
Erik Satie
Jimi Hendrix

Dick Hillenius

de Wilde	Stedelijk Museum
Beeren	
Petersen	
Haring	

Kellersman	Publieke Werken
Bosbaan & Collega	

Markus	N.L.F.	Loenen
Deen	Polyform	Medemblik
Heine	Capi-Lux	Amsterdam
Firma Anema		
Kleer & Cox		
van Tijn	Artisound	

S.E.D.
De Granaatappel
Lijnbaansgracht 232

Theater School Afd. S.E.e.d.
3e Wittenburgerdwarsstraat 1-3
Amsterdam

DE TOEPASSING VAN ONZEKERHEID

Het ondermijnen van zekerheden, aantonen dat waar men zeker van was berustte op afspraken, die ook wel eens een keer niet nagekomen kunnen worden, is een gevaarlijke zaak.
Men zou kunnen zeggen uit lijfsbehoud streven mensen (en dieren) er naar om een hechte verbintenis te hebben met hun naaste omgeving. Vandaar de ergernis en het protest als b.v. het Gemeentebestuur van Amsterdam de "niet karakteristieke maar wel vertrouwde" (woorden van B.&.W. zelf) Koepelkerk aan het Leidseplein wil vervangen door een bank of een hotelgebouw.
Toch behoort het tot de menselijke soort om van tijd tot tijd de vertrouwdheden te verbreken, pijn te lijden aan het nieuwe en dan met alle macht proberen dat nieuwe weer tot het vertrouwde in te lijven. Wat dat betreft is er niet zo veel verschil tussen B.&.W. van Amsterdam, wetenschap en uitvinderij, en kunst, ook niet met het "trottoir van Stuyf".
Het trottoir van Stuyf, waarvan allerlei waarnemingen dienen als materiaal biedt vele interpretatie-mogelijkheden. Een daarvan is dat door een eenvoudige ingreep - het vervangen van een deel van het zand onder de trottoirtegels door een laag schuimplastic - een van de meest vertrouwde zekerheden van de gewone burger werd aangetast. In sommige kranten werd opgemerkt dat Koert Stuyf (danser, niet waar?) de gewone straatgangers aan het dansen wilde krijgen. Nauwkeurige waarnemingen - en Koert en Ellen deden weken lang niets anders dan waarnemen met ogen, foto- en filmapparatuur, bandrecorder - wezen uit dat er niets dansant werd opgewekt, behalve bij kinderen die zich er nog iets lichtvoetiger door voelden, maar dat in het algemeen een effect werd bereikt van vervreemding, van onzekerheid.
Bij aardbevingen schijnt psychisch de grootste klap te zijn niet het ineen vallen van de huizen, de gewonden en de doden, maar het feit dat de grond, toch wel het minimum aan zekerheid dat de voetganger mag verwachten, beeft, scheurt, in elkaar klapt.

Veel minder verschrikkelijks, maar toch iets van die onzekerheid werd opgewekt bij diegenen die ferm voortstappend in de buurt van het nu toch wel geaccepteerde Stedelijk Museum plotseling voelden dat de grond anders was, meegaf, veerde. Een verschil met milieuveranderingen die Hogerhand of vieze fabrieken maken, was dat lang niet iedereen er door geërgerd werd, integendeel. Laat ik eerst de geërgerden noemen, ze zijn na de boven gegeven inleiding wel begrijpelijk. In de eerste plaats hoorde hiertoe de politie en ook dat is begrijpelijk. Uiteraard waren voor zo'n ingreep in de Openbare Zekerheden vergunningen gevraagd.
Ze waren zelfs afgegeven, maar de politie heeft zo'n intense training plus een waarschijnlijk van huis uit meegekregen idee van orde, dat ze de ploeg van Stuyf meenamen naar het bureau, dat ze na de vergissing bemerkt te hebben met hun schaarse manschappen eindeloos zijn blijven surveilleren en dat Publieke Werken steeds meer opdracht kreeg om het gevaarlijke schuimrubber (denk aan de hersenletsel toebrengende betonnen tegels op kinderspeelplaatsen) te verwijderen.
Wat is orde? Aanvaarde rommel. Alle mensen willen zekerheid, zie boven, de politie is er voor om die zekerheid te bewaren.
Omdat ze in dienst staan van Hogerhand kan ze natuurlijk niets doen tegen de grote zekerheid ondermijnende activiteiten van Hogerhand Zelf, maar tegen de kleinere, dieven, moordenaars, kunstenaars e.d. zijn ze paraat. Ik schrijf dit niet ironisch neer, niet zuur of bitter, maar constaterend. Hoewel Koert de pest in had, zou zijn trottoir mislukt zijn geweest als de politie niet zo gereageerd had. Zij leverden het bewijs als in een fysiologische proef: een kleine verandering in omstandigheden, dan zijn die en die reacties te voorspellen. Puur wetenschap eigenlijk.
Voor sommigen gold het trottoir als een Rohrschach-test, iets wat meer bij kunst voorkomt, als men denkt aan de bibliotheken vol interpretaties en philosophieën. Een van de mooiste voorbeelden is afkomstig van een man die zelf geen voet op de besmette tegels dorst te zetten, maar die zijn ogen uitkeek naar de reacties van zijn gehate medemensen.
Tenslotte waren er niet weinigen die er vrolijk van werden, die

nog eens teruggingen om het over te doen, die met de armen gingen zwaaien, lachen. Nogal kinderlijk gedrag dus en dat past in dit verhaal. Als kind is men per definitie vrijwel constant bezig om nieuwe zaken tot zich toe te laten, om via spel vertrouwdheid te krijgen met een nog niet gekende omgeving, omstanders. Het kind heeft in zich de mogelijkheid om nieuwe zaken niet alleen met angst tegemoet te treden, maar ook met verwondering. En verwondering grenst dicht aan plezier.

Van iemand die positief reageerde hoorden we later nog de opmerking dat hij elders in de stad het trottoir ook met andere ogen zag en met andere voeten voelde. Ook dat is - al houdt Koert niet van het woord Kunst - een kenmerk van ware kunst, dat ze ons de dingen waar we mee vertrouwd zijn geraakt, en die we daardoor niet meer zien, opnieuw doen zien.

Als de werkelijkheid de vroegere geliefde is waar we al veel te lang mee getrouwd zijn, dan is kunst het gebaar van mogelijke ontrouw, onzekerheid, waardoor we opeens ook het vertrouwde weer nieuw zien, om te veroveren, om van te houden.

Maar je hebt natuurlijk ook karaktertjes die alleen maar jaloers en agressief reageren. Dat is dan maar het contrapunt dat kunst ook nodig heeft, een contrapunt van orde.

D. Hillenius